

مرکز حقوق بشر افغانستان

تاریخ: دوم آپریل 2026

اعلامیه مطبوعاتی

در مورد نشر گزارش وضعیت حقوق بشر در افغانستان در سال 1404 خورشیدی

مرکز حقوق بشر افغانستان امروز مورخ دوم آپریل 2026، گزارش تحقیقی خود را در مورد "وضعیت حقوق بشر در افغانستان در سال 1404 خورشیدی" را منتشر می کند. علی رغم محدودیت ها و فضای خفقان آوری را که طالبان در داخل کشور ایجاد کرده، این مرکز توانسته است معلومات دقیق از وضعیت حقوق بشر جمع آوری نماید.

دریافت های این گزارش نشان می دهد که وضعیت حقوق بشر در افغانستان به شدت وخیم است و اکثریت حقوق و آزادی های مردم به ویژه حقوق زنان، کودکان، اقلیت های قومی و مذهبی به طور سازمان یافته، گسترده و سیستماتیک توسط مقامات حاکم مورد نقض قرار می گیرد. دختران و زنان از اکثریت حقوق و آزادی های ابتدایی و اساسی محروم اند و تبعیض با شدیدترین وجه آن علیه زنان اعمال می گردد.

بازداشت شدگان به ویژه نیروهای پیشین امنیتی، کارکنان دولت پیشین، فعالان مدنی و فعالان حقوق زن، خبرنگاران و افراد وابسته به گروه های مسلح مخالف طالبان مورد بدرفتاری و شکنجه قرار می گیرند. نظارت خانه های استخبارات طالبان به ویژه اداره 40، به محل اصلی شکنجه تبدیل شده است. برخی افراد تحت شکنجه شدید، جان داده اند. گزارش های وجود دارد که برخی از فعالان حقوق زن، علاوه بر شکنجه در نظارت خانه های طالبان مورد آزار و اذیت جنسی قرار گرفته اند.

خبرنگاران و رسانه ها به طور شدید با سانسور و سرکوب مواجه هستند و آزادی بیان به طور گسترده مورد نقض قرار می گیرد. مقامات حاکم فرامین و دستورالعمل های شفاهی و کتبی زیادی بر رسانه های داخلی وضع کردند که تمامی این دستورالعمل ها به منظور ایجاد محدودیت، سانسور و تهدید رسانه ها صادر شده است. در سال 2025 میلادی، 17 تن از خبرنگاران و کارمندان سکتور رسانه از سوی مقامات طالبان بازداشت گردیدند. برخی از این خبرنگاران پس از مدت کوتاهی آزاد شدند و برخی از آنها به حبس های کوتاه و متوسط محکوم شده اند و اکنون در زندان به سر می برند. از زمان بازگشت طالبان به قدرت از آگست 2021 میلادی تا اکنون حداقل 165 خبرنگار و کارمند رسانه ای توسط طالبان بازداشت شده اند.

در سال 2025 میلادی حداقل 20 تن از خبرنگاران افغان از پاکستان مجبور شدند به افغانستان برگردند. دهها خبرنگار دیگر از ترس اخراج اجباری در خفا زندگی می کنند. در حال حاضر حدود 200 خبرنگار افغان با خانواده های شان در پاکستان به سر می برند. در صورت برگشت به افغانستان، احتمال دارد از سوی طالبان شناسایی شده و مورد بازداشت و شکنجه قرار بگیرند. براساس معلومات گزارشگران بدون مرز، 43% رسانه ها از بین رفتند و بیش از دو سوم از 12000 خبرنگار موجود در سال 2021 میلادی، این حرفه را ترک کردند. از هر ده خبرنگار زن، هشت زن ناچار شدند این کار را رها کنند. شمار اندکی از خبرنگاران که تحت تسلط طالبان کار می کنند با محدودیت های متعدد از جمله نبود دسترسی به منابع، ممنوعیت سفر بدون محرم، ممنوعیت ظاهر شدن در برابر کمره در رسانه های دولتی، جداسازی محیط کار، الزام پوشاندن چهره و انواع آزار و اذیت، معاش های بسیار ناچیز یا حتا بدون معاش رو به رو هستند.

دسترسی به عدالت برای اکثریت مردم به ویژه زنان کشور بسیار محدود شده است. سیستم عدلی و قضایی کشور که بر مبنای حقوق مدرن استوار بود، به عقب برگشته و با آینده تاریک مواجه است. در نبود قانون اساسی و سایر قوانین مدرن، سیستم عدلی و قضایی توسط فرامین کتبی و شفاهی و اعمال سلیقه های مقامات حاکم مدیریت می شود. در جنوری 2026، رهبر طالبان اصولنامه جزایی برای محاکم را تصویب و نشر کرد. این قانون نشان دهنده یک جابجایی و باز تعریف خطرناک نظام عدالت جزایی است که طبقه بندی های تبعیض آمیز را نهادینه نموده و مجازات های غیر انسانی را احیاء می کند. احکام این اصولنامه بازتاب دهنده یک تغییر آگاهانه و هدفمند در اجراءات جزایی است که اصل برابری، قانونیت و اصول محاکمه عادلانه را نقض می کند. سیستم عدلی و قضایی فعلی با هرج و مرج مواجه است و قضات فعلی ملاهایی وابسته به طالبان اند که هیچ کدام تحصیلات اکادمیک حقوق ندارند.

علاوه بر آن، تصویب و اجرای قانون امر به معروف و نهی از منکر، بسیاری از آزادی های ابتدایی مردم را محدود نموده و این امر ابعاد مختلف زندگی مردم را تحت تاثیر قرار داده است. این قانون، حقوق اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی را بسیار محدود کرده است. این قانون به عنوان ابزار عمده تحکیم سلطه طالبان، سرکوب، انحصار و کنترل بر مردم افغانستان وضع شده و اجرا می گردد. در طول سال 1404 خورشیدی علاوه بر دهها فرمان محدود کننده حقوق و آزادیهای بشری که در سالهای قبل صادر و اجرا شده بود، بیش از 25 فرمان دیگر که حقوق بشری افراد را محدود می کند، صادر و به منصفه اجرا درآمد.

محاکم طالبان در طول سال 1404 خورشیدی صدها حکم شلاق و جزای تعزیری صادر نموده که در اثر این احکام 1087 نفر اغلبا در محضر عام شلاق زده شدند. این مجازات بدنی در اکثر ولایات کشور انجام شده و اکثریت مطلق قربانیان را مردان تشکیل می دهد. زنان اغلبا به اتهام رابطه خارج از ازدواج و فرار از منزل شلاق زده شدند.

در سال 2025 میلادی پنج نفر به اتهام قتل عمد اعدام شدند. به تاریخ 11 آپریل، چهار مرد در ولایت های بادغیس، نیمروز و فراه در محضر عام اعدام شدند. از آگست 2021 میلادی تا اکنون 12 تن توسط طالبان در ملاء عام اعدام شده اند. مجازات اعدام در ولایت های فراه، لغمان، غزنی، جوزجان، بادغیس و نیمروز در ملاء عام با حضور صدها تماشاگر به شمول کودکان اجرا شده است.

براساس معلومات مرکز حقوق بشر افغانستان، در سال 1404 خورشیدی به تعداد 1284 نفر تلفات افراد ملکی (310 کشته و 974 زخمی) به ثبت رسیده است. بیش از 90 درصد تلفات افراد ملکی در اثر درگیری های مرزی میان نیروهای طالبان و نیروهای پاکستانی و هم چنین حملات هوایی نیروهای پاکستانی در شهر های مختلف افغانستان رخ داده است. هزینه اصلی این درگیری ها را مردم ملکی افغانستان می پردازد و در هر درگیری دهها تن از مردم ملکی کشته و زخمی می شوند. بررسی های آمار تلفات افراد ملکی نشان می دهد که اکثریت قربانیان را کودکان و زنان تشکیل می دهند.

اکثریت کودکان افغانستان با تبعیض و محرومیت های فراوان مواجه هستند. فقر، گرسنگی، عدم دسترسی به خدمات آموزشی با کیفیت، عدم دسترسی به خدمات صحی، سوء استفاده های جنسی، خشونت های فیزیکی در محیط خانواده و بیرون از خانه، ازدواج اجباری و زیر سن، نا امنی، قاچاق، استفاده از کودکان در صفوف نیروهای مسلح از جمله عمده ترین مشکلات کودکان افغانستان به شمار می رود. بیش از نصف جمعیت کشور یعنی 24.4 میلیون نفر به کمک های بشردوستانه نیاز مند هستند که 12.9 میلیون آنها کودکان اند. وخامت اوضاع سبب شده که 8.7 میلیون تن در سطح اضطراری ناامنی غذایی قرار بگیرند. بر اساس آمار سازمان ملل متحد 45 درصد از مرگ و میر کودکان در افغانستان ناشی از سوء تغذیه است. در حال حاضر میزان سوء تغذیه حاد در 27 ولایت از 34 ولایت بالاتر از حد اضطرار است و به سرعت در حال بدتر شدن است.

کمیت و کیفیت آموزش در افغانستان به شدت کاهش یافته است. کاهش کمک های بین المللی، نبود یک حکومت پاسخگو، بی توجهی طالبان به آموزش مدرن سبب کاهش کمیت و کیفیت آموزش گردیده است. محدودیت های ایجاد شده برای آموزش دختران و زنان، ابهام در مورد تغییرات نصاب تعلیمی، نبود سرمایه گذاری و زیر ساخت های کافی، نظارت ضعیف از سیستم آموزشی، نبود مواد درسی کافی، کمبود شدید معلمان به ویژه معلمان زن، بحران های بشری پی در پی مانند زلزله، سیلاب و خشکسالی وضعیت آموزشی را تحت فشارهای فزاینده قرار داده و آینده یک نسل را به مخاطره می اندازد. مقامات حاکم، اهداف آموزشی را مطابق ایدئولوژی افراطی و خشونت گرایی خود تنظیم کرده اند.

دسترسی به خدمات صحتی نیز کاهش یافته است. از ماه جنوری 2025 میلادی به این سو تقریباً سه میلیون نفر از جمعیت افغانستان به مراقبت های صحتی دسترسی ندارند و تا اوایل 2026 میلادی دو تا سه میلیون نفر دیگر ممکن است دسترسی به مراقبت های صحتی را از دست داده باشند. در سال 2025 میلادی، 364 مرکز صحتی بسته شده و 220 مرکز صحتی دیگر به دلیل کاهش کمک های بین المللی در معرض بسته شدن قرار دارند. طالبان برای کار زنان به شمول کار در سکتور صحتی محدودیت وضع نمود. هم چنان به دلیل فضای ترس، تعداد زیادی از داکتران و کارکنان بخش صحت، از افغانستان خارج شده و به کشورهای دیگر پناهنده شدند. همه این عوامل سبب گردید که سکتور صحت با کمبود پرسنل صحتی و بودجه مواجه شود. زنان بیشتر از همه از این تحولات متاثر گردیده و محدودیت های وضع شده علیه زنان، دسترسی آنها را به خدمات صحتی کاهش داده است.

مرکز حقوق بشر افغانستان با نشر این گزارش، امیدوار است توجه بیشتر جامعه جهانی، سازمان های ملی و بین المللی را نسبت به وخامت اوضاع حقوق بشر در کشور جلب نماید تا آنها اقدامات لازم عملی را برای توقف نقض حقوق بشر در کشور اتخاذ نمایند.

مرکز حقوق بشر افغانستان برای ارائه جزئیات بیشتر این گزارش و بحث پیرامون پیشنهادات مشخص به جامعه جهانی و سازمان های ملی و بین المللی جهت بهبود وضعیت حقوق بشر در افغانستان، یک کنفرانس مطبوعاتی آنلاین نیز برگزار نماید. چشم انتظار اشتراک فعالانه شما در این برنامه آنلاین هستیم.

با احترام

مرکز حقوق بشر افغانستان

برای پرسش های رسانه ای لطفاً با ما از طریق ای میل در تماس شوید: ahrc.afghanistan@gmail.com